Ministerstwo Zdrowia

INFORMACJA PODSUMOWUJĄCA

Konferencję Antykorupcyjną dla kierowników jednostek podległych lub nadzorowanych przez Ministra Zdrowia

Departament Nadzoru, Kontroli i Skarg
Ministerstwa Zdrowia

Warszawa, dn. 1 grudnia 2016 r.

Informacja o konferencji

W dniu 19 września 2016 r. w Ministerstwie Zdrowia odbyła się Konferencja Antykorupcyjna dla kierowników jednostek podległych lub nadzorowanych przez Ministra Zdrowia.

Konferencja została zorganizowana w ramach realizacji zadań „Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014-2019".

Przebieg konferencji

- Otwarcie konferencji i przywitanie gości – Pan Konstanty Radziwiłł, Minister Zdrowia
- „Korupcja zagadnienia formalne i prawne” – Pan Andrzej Stryjek z Gabinetu Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego
- „Korupcja w praktyce” – Pan Piotr Pintera z Departamentu Analiz Centralnego Biura Antykorupcyjnego
- „Problematyka Oszustw Identyfikowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia” – Pani Anna Terka Sekcja Zwalczania Nadużyć i Współpracy z Organami, Departament Kontroli Centrali Narodowego Funduszu Zdrowia
- „Zagrożenia korupcyjne w publicznych zamówieniach IT” – Pan Krzysztof Dyki, biegły sądowy, Wiceprezes Zarządu spółki Aplikacje krytyczne

„Korupcja zagadnienia formalne i prawne”

Pan Andrzej Stryjek z Gabinetu Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego

Na tę część konferencji składało się omówienie następujących zagadnień:

- Korupcja – ogólna charakterystyka zjawiska
- Prawne aspekty wybranych przestępstw korupcyjnych
- Sposób postępowania urzędnika w przypadku zetknięcia się z propozycją korupcyjną
- Polityka antykorupcyjna
- Sposób postępowania kierownictwa urzędu w przypadku ujawnienia korupcji

„Korupcja w praktyce”

Pan Piotr Pintera z Departamentu Analiz Centralnego Biura Antykorupcyjnego

Na tę część konferencji składało się omówienie następujących zagadnień:

- Praktyczne przykłady układów korupcyjnych
- Sytuacje wskazujące na występowanie zjawisk korupcyjnych

„Problematyka Oszustw Identyfikowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia"

Pani Anna Terka Sekcja Zwalczania Nadużyć i Współpracy z Organami, Departament Kontroli Centrali Narodowego Funduszu Zdrowia

Na tę część konferencji składało się omówienie następujących zagadnień:

- Oszustwa przy kontaktowaniu i rozliczaniu świadczeń opieki zdrowotnej
- Okoliczności sprzyjające nadużyciom i oszustwom
- Sposoby wykrywania nadużyć i oszustw
- Rezultaty przeciwdziałania nadużyciom i wykrywaniu oszustw oraz konsekwencje oszustw

„Zagrożenia korupcyjne w publicznych zamówieniach IT”

Pan Krzysztof Dyki, biegły sądowy, Wiceprezes Zarządu spółki Aplikacje krytyczne

Na tę część konferencji składało się omówienie następujących zagadnień:

- Typowe zagrożenia korupcyjne
- Charakterystyka zagrożeń korupcyjnych
- Postępowanie ze zdarzeniami o charakterze korupcyjnym
- Zakończone jawne postępowania karne o charakterze korupcyjnym

Podsumowanie konferencji

Korupcją, w rozumieniu ustawy o CBA, jest czyn:

Polegający na obiecywaniu, proponowaniu lub wręczaniu przez jakąkolwiek osobę, bezpośrednio lub pośrednio, jakichkolwiek nienależnych korzyści **osobie pełniącej funkcję publiczną** dla niej samej lub dla jakiejkolwiek innej osoby, w zamian za działanie lub zaniechanie działania w wykonywaniu jej funkcji.

Polegający na żądaniu lub przyjmowaniu przez **osobę pełniącą funkcję publiczną** bezpośrednio lub pośrednio, jakichkolwiek nienależnych korzyści, dla niej samej lub dla jakiejkolwiek innej osoby lub przyjmowaniu propozycji lub obietnicy takich korzyści, w zamian za działanie lub zaniechanie działania w wykonywaniu jej funkcji.

Popełniany w toku działalności gospodarczej, obejmującej realizację zobowiązań względem władzy (instytucji) publicznej, polegający na obiecywaniu, proponowaniu lub wręczaniu, bezpośrednio lub pośrednio, osobie kierującej jednostką niezaliczaną do sektora finansów publicznych lub pracującej w jakimkolwiek charakterze na rzecz takiej jednostki jakichkolwiek nienależnych korzyści, dla niej samej lub na rzecz jakiejkolwiek innej osoby, w zamian za działanie lub zaniechanie działania, które narusza jej obowiązki i stanowi społecznie szkodliwe odwzajemnienie.

Popełniany w toku działalności gospodarczej, obejmującej realizację zobowiązań względem władzy (instytucji) publicznej, polegający na żądaniu lub przyjmowaniu bezpośrednio lub pośrednio przez osobę kierującą jednostką niezaliczaną do sektora finansów publicznych lub pracującą w jakimkolwiek charakterze na rzecz takiej jednostki, jakichkolwiek nienależnych korzyści lub przyjmowaniu propozycji lub obietnicy takich korzyści dla niej samej lub dla jakiejkolwiek innej osoby, w zamian za działanie lub zaniechanie działania, które narusza jej obowiązki i stanowi społecznie szkodliwe odwzajemnienie.

OSOBA PEŁNIĄCA FUNKCJĘ PUBLICZNĄ

Osobą pełniącą funkcję publiczną jest funkcjonariusz publiczny, członek organu samorządowego, osoba zatrudniona w jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi, chyba że wykonuje wyłącznie czynności usługowe, a także inna osoba, której uprawnienia i obowiązki w zakresie działalności publicznej są określone lub uznane przez ustawę lub wiążącą Rzeczpospolitą Polską umowę międzynarodową.

FUNKCJONARIUSZEM PUBLICZNYM JEST:

- Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej;
- poseł, senator, radny;
- poseł do Parlamentu Europejskiego;
- sędzia, ławnik, prokurator, funkcjonariusz finansowego organu postępowania przygotowawczego lub organu nadrzędnego nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, notariusz, komornik, kurator sądowy, syndyk, nadzorca sądowy i zarządca, osoba orzekająca w organach dyscyplinarnych działających na podstawie ustawy;
- osoba będąca pracownikiem administracji rządowej, innego organu państwowego lub samorządu terytorialnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe, a także inna osoba w zakresie, w którym uprawniona jest do wydawania decyzji administracyjnych;
- osoba będąca pracownikiem organu kontroli państwowej lub organu kontroli samorządu terytorialnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe;
- osoba zajmująca kierownicze stanowisko w innej instytucji państwowej;
- funkcjonariusz organu powołanego do ochrony bezpieczeństwa publicznego albo funkcjonariusz Służby Więziennej;
- osoba pełniąca czynną służbę wojskową;
- pracownik międzynarodowego trybunału karnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe.

Podsumowanie konferencji

Na korupcję urzędniczą składają się takie przestępstwa jak:

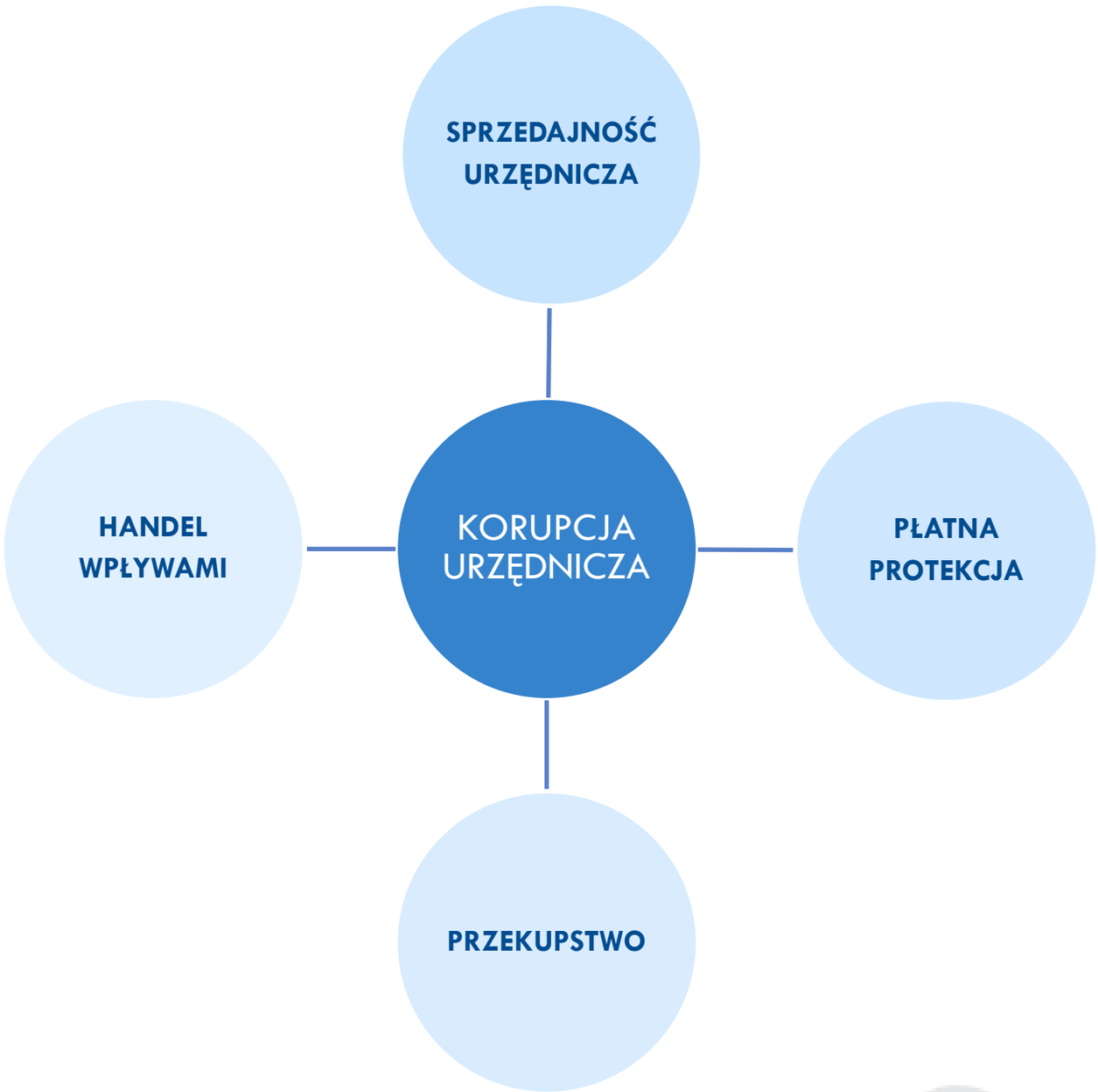

Podsumowanie konferencji

SPRZEDAJNOŚĆ URZĘDNICZA ⟶ ART. 228 K.K.

Art. 228. § 1. Kto, w związku z pełnieniem funkcji publicznej, przyjmuje korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 3. Kto, w związku z pełnieniem funkcji publicznej, przyjmuje korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4. Karze określonej w § 3 podlega także ten, kto, w związku z pełnieniem funkcji publicznej, uzależnia wykonanie czynności służbowej od otrzymania korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy lub takiej korzyści żąda.

§ 5. Kto, w związku z pełnieniem funkcji publicznej, przyjmuje korzyść majątkową znacznej wartości albo jej obietnicę, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 6. Karom określonym w § 1-5 podlega odpowiednio także ten, kto, w związku z pełnieniem funkcji publicznej w państwie obcym lub w organizacji międzynarodowej, przyjmuje korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę lub takiej korzyści żąda, albo uzależnia wykonanie czynności służbowej od jej otrzymania.

Podsumowanie konferencji

Z treści art. 228 k.k. wynika, iż sprzedajność urzędnicza polega na:

- przyjęciu korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy
- przyjęciu korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa
- uzależnieniu wykonania czynności służbowej od otrzymania korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy
- żądaniu korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy

Podsumowanie konferencji

KORZYŚĆ MAJĄTKOWA ➡

Przysporzenie sobie lub komu innemu majątku albo uniknięcie strat lub obciążeń majątku. Jest to każde dobro, które jest w stanie zaspokoić określoną potrzebę, a jego wartość da się wyrazić w pieniądzu (np. pożyczka udzielona na korzystnych warunkach, pokrycie długu).

KORZYŚĆ OSOBISTA ➡

Jest to świadczenie o charakterze niemajątkowym, polepszające sytuację osoby, która je uzyskuje np. obietnica awansu, wyuczenie zawodu.

Przyjęcie korzyści osobistej lub majątkowej oznacza zawładnięcie nią przez sprawcę – np. przyjęcie pieniędzy, prezentu.

Przyjęcie obietnicy korzyści majątkowej lub osobistej polega na zaakceptowaniu przez sprawcę przyrzeczenia udzielenia którejkolwiek z tych korzyści.

Podsumowanie konferencji

PRZEKUPSTWO → ART. 229 K.K.

Art. 229. § 1. Kto udziela albo obiecuje udzielić korzyści majątkowej lub osobistej osobie pełniącej funkcję publiczną w związku z pełnieniem tej funkcji, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 działa, aby skłonić osobę pełniącą funkcję publiczną do naruszenia przepisów prawa lub udziela albo obiecuje udzielić takiej osobie korzyści majątkowej lub osobistej za naruszenie przepisów prawa, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4. Kto osobie pełniącej funkcję publiczną, w związku z pełnieniem tej funkcji, udziela albo obiecuje udzielić korzyści majątkowej znacznej wartości, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 5. Karom określonym w § 1-4 podlega odpowiednio także ten, kto udziela albo obiecuje udzielić korzyści majątkowej lub osobistej osobie pełniącej funkcję publiczną w państwie obcym lub w organizacji międzynarodowej, w związku z pełnieniem tej funkcji.

§ 6. Nie podlega karze sprawca przestępstwa określonego w § 1-5, jeżeli korzyść majątkowa lub osobista albo ich obietnica zostały przyjęte przez osobę pełniącą funkcję publiczną, a sprawca zawiadomił o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw i ujawnił wszystkie istotne okoliczności przestępstwa, zanim organ ten o nim się dowiedział.

Podsumowanie konferencji

PŁATNA PROTEKCJA

BIERNA

ART. 230 K.K.

§ 1. Kto, powołując się na wpływy w instytucji państwowej, samorządowej, organizacji międzynarodowej albo krajowej lub w zagranicznej jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi albo wywołując przekonanie innej osoby lub utwierdzając ją w przekonaniu o istnieniu takich wpływów, podejmuje się pośrednictwa w załatwieniu sprawy w zamian za korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

CZYNNA (HANDEL WPŁYWAMI)

ART. 230a K.K.

§ 1. Kto udziela albo obiecuje udzielić korzyści majątkowej lub osobistej w zamian za pośrednictwo w załatwieniu sprawy w instytucji państwowej, samorządowej, organizacji międzynarodowej albo krajowej lub w zagranicznej jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi, polegające na bezprawnym wywarciu wpływu na decyzję, działanie lub zaniechanie osoby pełniącej funkcję publiczną, w związku z pełnieniem tej funkcji, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 3. Nie podlega karze sprawca przestępstwa określonego w § 1 albo w § 2, jeżeli korzyść majątkowa lub osobista albo ich obietnica zostały przyjęte, a sprawca zawiadomił o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw i ujawnił wszystkie istotne okoliczności przestępstwa, zanim organ ten o nim się dowiedział.

Podsumowanie konferencji

ROZBIJANIE SOLIDARNOSCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW KORUPCYJNYCH

Od 1 lipca 2003 r. osoba wręczająca korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę osobie pełniącej funkcję publiczną nie podlega karze, jeżeli spełni łącznie następujące warunki:

1. Korzyść majątkowa lub osobista albo ich obietnica zostały przyjęte przez osobę pełniącą funkcję publiczną.
2. Sprawca zawiadomi o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw.
3. Sprawca ujawni wszystkie istotne okoliczności przestępstwa, zanim organ ten o nim się dowiedział.

OBOWIĄZEK ZAWIADOMIENIA O PRZESTĘPSTWIE KORUPCJI

SPOŁECZNY

ART. 304 § 1 K.P.K.

Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.

PRAWNY

ART. 304 § 2 K.P.K.

Instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

Niedopełnienie obowiązku wynikającego z art. 304 § 2 K.P.K. stanowi przestępstwo niedopełnienia obowiązku służbowego z art. 231 k.k.

SYMPTOMY, KTÓRE MOGĄ WSKAZYWAĆ NA KORUPCJĘ:

- nieuzasadniony wysoki standard życia
- nagła zmiana zachowania wobec kolegów lub przełożonych
- wszelkiego rodzaju uzależnienia (np. od alkoholu lub hazardu)
- chwalenie się kontaktami służbowymi, w szczególności z osobami wpływowymi np. politykami, osobami zajmującymi kierownicze stanowiska państwowe
- przyjmowanie korzyści od osób trzecich
- niechęć do uzasadniania swoich decyzji
- celowe unikanie kontroli
- niestosowanie się do obowiązujących przepisów prawa
- zabieganie o realizację konkretnych zadań
- unikanie wykorzystywania urlopu

W CELU OGRANICZENIA RYZYKA KORUPCJI:

- zapobiegaj przenikaniu się interesów prywatnych i służbowych
- nie spotykaj się z klientami zewnętrznymi sam na sam
- rozważ rejestrowanie przebiegu rozmów/spotkań z klientami zewnętrznymi
- wprowadź obowiązek rejestrowania klientów zewnętrznych odwiedzających pracowników w Twojej instytucji
- nie przyjmuj jakichkolwiek prezentów ani drobnych upominków wręczanych w ramach stosunków służbowych

Podsumowanie konferencji

PREZENTY W RELACJACH SŁUŻBOWYCH A RYZYKO KORUPCJI:

- przyjmowanie prezentów stoi w sprzeczności z zasadą bezstronności i obiektywizmu, ponieważ może rodzić podejrzenie, że osoby wręczające prezenty są/będą korzystniej traktowane niż osoby, które nie wręczają prezentów

- przyjmowanie prezentów może wpłynąć na swobodę podejmowania decyzji, gdyż prowadzi do budowy nici zobowiązania między wręczającym prezent a obdarowanym

dlatego też:

NIE PRZYJMUJ PREZENTÓW!

PRZECIWDZIAŁANIE KORUPCJI W RAMACH INSTYTUCJI:

- dokonywanie analizy ryzyka zagrożeń korupcyjnych
- informowanie pracowników o zagrożeniach korupcyjnych
- edukacja antykorupcyjna pracowników
- budowanie kultury antykorupcyjnej
- promowanie odpowiednich postaw etycznych, w szczególności właściwe zachowanie przełożonych, którzy dają osobisty przykład pożądanego zachowania
- przyjęcie polityki antykorupcyjnej
- określenie sposobu postępowania z sygnałami o zdarzeniach korupcyjnych
- właściwy nadzór i kontrola nad pracownikami
- rzetelne sprawozdawanie wykonywanych obowiązków

Dziękuję za uwagę

Departament Nadzoru, Kontroli i Skarg
Ministerstwo Zdrowia